

LUTHEROVA DEKÁDA 2011

Sola fide

9. *Nevera už teraz spôsobuje odsúdenie*

„Kto verí v Neho, nebude súdený. Kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno jednorodného Syna Božieho.“ (J 3, 18)

Predstava súdu, ktorým sa zavŕši ľudský život, nie je vlastná iba veriacim ľuďom – kresťanom. Vyskytuje sa aj v iných náboženstvách a rovnako tak aj v ľudovej tradícii, povestiach, bájach a rozprávkach. Súvisí to zrejme s tým, že už v pradávnych časoch, keď nebolo na zemi zjavenia Božieho v podobe Biblie alebo kresťanského učenia, existovala v ľuďoch túžba po spravodlivosti, ktorá tu na zemi často nebola naplnená. Svet za stáročia svojej existencie prešiel mnohými etapami vývoja a veru mnohé boli pre život bežného človeka nepriaznivé. Vyskytlo sa mnoho útlaku, neprávosti, utrpenia a biedy, čo len umocňovalo v tých bezmocných túžbu po súde, po odmene pre trpiacich a po odplate páchatelom neprávosti.

Nekonkrétne predstavy ľudí o súde, ktorý všetko zlo popáchané na zemi zhodnotí a odplatí, nadobudli konkrétnu podobu v náboženstvách, ktoré úlohu sudcu vložili do rúk toho najpovolanejšieho – Boha. Aj v židovskom náboženstve táto predstava existovala, avšak nie v takej podobe, ako ju poznáme dnes. Židia verili, že hoci Boh vládne celej zemi a je jediným kráľom, Jeho vláda je teraz skrytá, a preto mnohí o nej pochybujú a na zemi sa uplatňuje zlo, s ktorým sa Izrael musí stretávať. Príde však deň, keď Boh zjaví svoju slávu a nastolí na zemi vládu spravodlivosti a svätosti. To bude čas, keď bude naveky upevnený trón Dávida a na zemi bude raj. Všetko sa to teda malo odohrať tu – na zemi, a nie v nebesiach. Problematickou však bola otázka, čo s tými, ktorí už zomreli. Niektorí verili, že Boh po nastolení svojej vlády na zemi vzkriesi mŕtvych, ale iba tých, ktorí si to zaslúžia – teda verných Božích. Hriešnici a bezbožníci ostanú v hrobe. Neskôr sa táto viera rozšírila a začala pripúšťať vzkriesenie všetkých a ich súd. No i tak nie všetci verili vo vzkriesenie. Vyskytli sa aj skupiny, ktoré vo vzkriesenie neverili, a stretáme sa s nimi aj pri Pánovi Ježišovi, keď prišli za Ním, aby Ho pokúšali otázkou, komu bude po vzkriesení patriť žena, ktorá mala v živote viac mužov (Mt 22, 23nn). Bola to výlučne vyrývavá otázka, ktorá mala spochybniť Ježišovo hlásanie vzkriesenia.

Židia celé stáročia čakali Mesiáša, ktorý mal zjaviť a nastoliť večnú slávu a moc Božiu. On aj prišiel, no úplne sa vymykal predstavám ľudí. Nebol to mocný vodca, revolucionár a bojovník, ktorý by zvrhol Rimanov a posadil sa na trón. Bol to obyčajný tesársky syn, ktorý hlásal pokánie a príchod kráľovstva Božieho. Je to Pán Ježiš Kristus, ktorý prvýkrát spresňuje, ako má vyzerat' neobmedzená vláda Božia. Nemá sa odohrávať tu, na zemi, kde je večný boj dobra a zla a kde ľudia žijú, neustále sa zmietajú vo vlastných žiadostiach, ktoré znesväcujú Božie ciele. Božia sláva a vláda sa naplno prejavuje v Božom kráľovstve – v nebesiach – kam si Boh pozýva tých, ktorí v Neho veria. Pre Židov je to nepredstaviteľné, pretože ich očakávania boli spojené s triumfom nad okolitými národmi a aj nad samotným Rímom. Nebola im vlastná ochota pokoriť sa a ponížiť pred inými. Boli ochotní podriaďiť sa len svojmu Bohu, no práve vedomie, že sú vyvolenými národom, budovalo v nich celé stáročie pocit, že majú prevahu nad všetkými, a je len otázkou času, kým to všetci spoznajú a sklonia sa pred Izraelom. Pán Ježiš napomína pýchu Židov a volá ich k pokániu a láske, ktorú majú prejavovať nielen medzi sebou, ale aj voči nepriateľom, teda aj voči Rimanom, ktorí nad nimi vládnu. Toto všetko boli dôvody, pre ktoré Židia nikdy neprijali Ježiša ako Mesiáša. Nekorespondoval s ich predstavou Božieho víťaza, a tak ho v Ježišovi ani nespoznali.

Pán Ježiš však prináša okrem samotnej skutočnosti, že kráľovstvo Božie je inde a nie tu na zemi, aj niečo iné. Oznamuje súd ako podmienku pre vstup do tohto kráľovstva. Nejde však o súd, aký si odjakživa predstavovali ľudia túžiaci po spravodlivosti. Nejde o súd, kde dobrí sú postavení na jednu stranu a zlí na druhú. Ide o súd, ktorý je vykonávaný na základe viery. Vieru v Neho samého totiž Pán Ježiš kladie za absolútny základ a jedinou možnosť spasenia. Prečo je to tak? Je to Ježišov egoizmus a Jeho

vôľa vziať do Božieho kráľovstva len svojich? Je to Jeho samolúbošť, ktorá tých, čo v Neho neveria, odsúva mimo diania? Vôbec nie.

Pri otázke večného života si musíme vždy uvedomiť, že tento sa uskutočňuje mimo našej reality, a teda aj mimo všetkých našich doterajších vedomostí a skúseností. Vôbec netušíme, čo nás po smrti čaká a čo sa vlastne od nás žiada. Ak prídeme do cudzieho mesta alebo dokonca cudzej krajiny, môžeme sa na to pripraviť tak, že sa naučíme cudzí jazyk, kúpime si mapu danej krajiny, prečítame si nejaké turistické informácie. Vyzbrojení takýmito vedomosťami si už s väčšími či menšími ťažkosťami poradíme a nájdeme cieľ, ktorý hľadáme. Avšak na príchod do večnosti sa nedá nijako pripraviť. Na prechod smrťou sa nemožno vyzbrojiť vedomosťami ani zručnosťami. Ostáva nám teda jediné – spoľahnúť sa na sprievodcu, ktorý je vo večnosti doma. Ako nám odľahne, ak zablúdime v cudzom svete, nevieme sa dohovoriť, nepoznáme kraj – a zrazu stretne sa známeho, ktorý nás dovedie na želané miesto? Rovnaké očakávanie môžeme mať a máme voči Pánu Ježišovi, ktorý nás v okamihu prechodu z časnosti do večnosti vezme za ruku a prevedie do svojho kráľovstva. Ako to však môže urobiť pre niekoho, kto Ho odmieta? Ako môže vziať za ruku toho, kto vytrvalo vraví: „Bože, ja ťa nepotrebujem?“ Hrozba zatratenia tak nie je následkom Božej trestuchtivej samolúbošti, ale ľudskej hlúposti, ktorá si podpíľuje konár, na ktorom sedí, ktorá strháva most, po ktorom by človek mohol a mal prejsť.

Evanjelista Ján nám predkladá slová Pána Ježiša, ktorý zdôrazňuje, že do večnosti môže človek vojsť len vtedy, ak verí v Syna človeka. To neznamená, že by človek nebol súdený. Avšak súd nad ním sa uskutočňuje nie podľa skutkov, ale podľa viery v Ježiša Krista a to v okamihu jeho rozhodnutia. Ak som uveril v Pána Ježiša Krista, už vtedy som prijal pozitívny verdikt, ktorý mi otvoril brány neba. Ak som však povedal „nie“, odsúdil som sa sám na záhubu. To je súd, ktorý sa koná nad človekom vlastne neustále, pretože človek môže kedykoľvek svoje rozhodnutie a svoj postoj k Ježišovi Kristovi zmeniť. Sú predsa ľudia, ktorí v Boha verili, no odpadli od Neho, a sú takí, čo v Neho neverili, no prijali Ho neskôr. Pán Boh dáva každému čas a aj neskoršie rozhodnutie pre Ježiša platí. Neradno ho však vedome odkladať, pretože nevieme, koľko času tu máme.

S istotou však môžeme povedať, že ak neveríme v Pána Ježiša Krista, odsudzujeme sa už tu na zatratenie, pretože vlastne odmietame jedinou možnosť záchrany. Je to také paradoxné, ako keby topiaci sa odmietal záchranné lano, ktoré mu hádžu z paluby lode. Divili by sme sa nad jeho hlúposťou a vysvetľovali mu, že predsa len tak sa zachráni. No často sa nedivíme, ak človek odmieta záchranné lano viery.

Je aj na nás – kresťanoch –, aby sme upozorňovali na potrebu zachytiť sa vierou záchranného lana, ktorým je Pán Ježiš. Je na nás, aby sme sa sami pevne tohto lana držali a aby sme kráčali životom bez obáv zo smrti, vediac, že keď opustíme istoty tohto sveta, ujme sa nás Ten, ktorý je Pánom a tvorcom všetkého, ktorý nielen túto časnosť, ale aj onú večnosť dobre pozná, a a ktorý nám tam dá poznať, že veriť v Neho stálo za to.

Štefan Kiss